

17
yılı

Anadolu İZLENİMLERİ

Türk Tarımının Dergisi

Fiyatı: 200 TL

“Toprağa ve Geleceğe
Hayat Katıyoruz”

Kırsal Turizm
Tarıma Yeni Bir Soluk!

Yenilenebilir Enerji
Tarım Sektörünü Dönüştürüyor!

Bağışıklığınızı gclendirmek için
hergün SÜT İÇİN.

Anadolu
İZLENİMLERİ

6 Aylık
Abonelik Bedeli
1200₺

Yıllık
Abonelik Bedeli
2000₺

www.anadoluizlenimleri.com

Türk Tarımının Habercisi

**İmtiyaz Sahibi
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**

Genel Yayın Yönetmeni

Muhammet OLUKLU

Hukuk Danışmanları

Av. Mustafa Ufuk GÜMÜŞ

Av. Faruk DURAN

Haber Merkezi

Feyza Nur KAYA

Gizem CENGİZ

Muhasebe

Adem SABAN

Mizanpaj

Mehmet SARIGÜL

Temsilcilikler

Marmara Temsilcisi

Ali BAYRAM

İzmir Temsilcisi

Muzaffer AĞAR

Sivas Bölge Temsilcisi

Cem ŞAHİN

Banka Hesap Numaraları

Türkiye İş Bankası

Ankara Şubesi

TR7700 0640 0000 1420 0594 8485

Ziraat Bankası

Heykel Şubesi

TR8900 0100 1233 4765 6716 5002

Posta Çeki

Muhammet OLUKLU - 5758587

Yönetim Yeri

Konur Sokak No: 31/6 Bakanlıklar/ANKARA

Tel: 0 312 418 84 66 • Faks: 0 312 418 84 69

www.anadoluiizenimleri.com

info@anadoluiizenimleri.com

Baskı

Pelin Ofset Matbaacılık Ltd. Şti.

İvedik O.S.B. Matbaacılar Sitesi 1514. Sokak No: 28

Yenimahalle/ANKARA

Dergide yayınlanan yazılardaki görüş ve düşünceler yazarına/yazarların düşüncelerini kapsamaktadır. Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, dergimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz

Anadolu İzlenimleri Dergisi Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Ahmet ÇOLAK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ruhsar YANMAZ

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Prof. Dr. Sonay SÖZÜDOĞRU

Ankara Üniv. Ziraat Fakültesi Toprak Bitkileri ve Bitki Besleme Bölümü

Prof. Dr. Hakan ULUKAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü

Doç. Dr. Özer ELİBÜYÜK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü

Prof. Dr. Gürsel DELLAL

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Prof. Dr. Fatih CEDDEN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Yard. Doç. Dr. Süleyman BEKCAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Su Ürünleri Mühendisliği Bölümü

Prof. Dr. Ali İhsan ACAR

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ramazan ÖZTÜRK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Yard. Doç. Dr. Ufuk TÜRKER

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Zir. Yük. Müh. Esin ÖZKAN

Ankara Ziraat Tarım ve Teknolojileri Yatırımları A.Ş.

14 Sürdürülebilir Tarım İçin Sıvı Organik Gübre!

Kırsal Turizm Tarıma Yeni Bir Soluk! 18

6 Devlet Ebed Müddet

"Cefakâr ve Fedakâr Çiftçilerimiz" 12

Yenilenebilir Enerji Tarım Sektörünü Dönüştürüyor! 26

- 4 Tarımda Her şey 'Miş Miş' Gibi!
- 5 Hayvansal Gıdaları Daha Sağlıklı Tüketmenin Yolları!
- 6 Devlet Ebed Müddet
- 9 Ruh Halinizi Beslemenin Yolu Mutfaktan Geçer!
- 10 İsrailin Yaptıkları ve Boykot
- 12 "Cefakâr ve Fedakâr Çiftçilerimiz"

- 14 Sürdürülebilir Tarım İçin Sıvı Organik Gübre!
- 18 Kırsal Turizm Tarıma Yeni Bir Soluk!
- 20 Türkiye'de Kırsal Kalkınma Faaliyetleri
- 23 Kış Aylarınının Vazgeçilmezi Turunçgiller!
- 24 Gıda İnavasyonu ve Geleceğin Yemek Trendleri
- 26 Yenilenebilir Enerji Tarım Sektörünü Dönüştürüyor!

Muhammet OLUKLU

Anadolu İzlenimleri Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni
muhammetoluklu@gmail.com

Tarımda Her şey 'Mış Miş' Gibi!

Tarım, bir ülkenin ekonomisinin temelini oluşturan en önemli sektörlerden biri. Ülkemiz, sahip olduğu verimli toprakları ve geniş coğrafi koşullarıyla tarımsal üretim açısından önemli bir potansiyele sahip. Ancak, son yıllarda tarım sektöründe yaşanan sorunlar, bu potansiyelin yeterince değerlendirilememesine neden olmaktadır.

Tarım sektöründeki sorunların başında, kurumsal hafızanın yetersizliği ve eğitimsiz üreticiler gelmekte. Piramidin başından son kademesine kadar ne yazık ki iş bilmez bir kopukluk var. Herkes üstüne düşen sorumluluğu yapıyor muş gibi göstermekte oldukça profesyonel.

Tarım sektörünün de önde gelen kurum ve kuruluşlar tarım ve hayvancılığın gelişimi için gerekli politikaları ve uygulamaları hayata geçirememekte.

Mevcut duruma üretici açısından bakıldığında, tarım sektöründeki sorunlar daha da belirginleşmektedir. Üreticiler, yeterli bilgi ve teknik donanıma sahip olmadıkları için verimli ve doğru üretim yapamamakta.

Bunun üzerine, günümüzde girdi maliyetlerinin yükselmesi, üreticilerin kar marjlarını

düşürmekte ve her geçen gün çiftçiler iş bırakmakta.

İstatistikler her ne kadar her geçen sene çiftçi sayısının yükseldiğini söylese de biz sahada çiftçilerin iş bıraktığını gözlemlemekteyiz. Bu çelişkili durum, tarım sektöründeki sorunların bir yansımasıdır.

Sahada çiftçilerin iş bıraktığını gözlemlememiz ise, tarım sektörünün karlı bir iş olmaktan çıktığını göstermektedir. Üretici, girdi maliyetlerinin artması, rekabetin yoğunlaşması ve tüketici talebinin azalması gibi türlü türlü nedenlerle zor durumda kalmakta.

Tarım sektöründeki sorunların çözümü için, öncelikle kurumsal yapının güçlendirilmesi gerektiğini daima söylüyoruz. Tarım sektörünün ihtiyaçlarına uygun politikalar geliştirilmeli ve üreticilerin desteklenmesine yönelik işe yarar önlemler alınmalıdır. Ayrıca, tarım eğitimi sıkı politika ile yaygınlaştırılmalı ve üreticilerin bilgi ve teknik donanımları artırılmalıdır.

Tarım sektöründeki sorunların elbette faturasını önce çiftçi emekçiler, sonrasında ise tüketiciler ödemektedir. Artan fiyatlar sebebiyle tüketiciler, yeterli ve kaliteli gıdaya erişmekte zorluk çekmeye başladı ve bu durum bir süre daha böyle gideceği benziyor.

Domino taşında bir taş devrildiği zaman bütün taşlar devrildiği gibi tarım sektöründe de başta ki kurumlar karar ve etkili politikaları sağlam almazsa, olan önce bin bir emekle alın teri döken çiftçiye, sonra tüketicieye olur.

Sektörde yer alan sivil kuruluşlar, kamu kuruluşları, kooperatifler, çiftçinin sorun ve çözümleri ile ilgili konularda aktif rol alıp, sadece üreticinin yanındaymış, destekliyormuş gibi görünmezse, herkes üstüne düşeni yapıyormuş gibi değil gerçekten yaparsa, dünyanın en verimli topraklarında, "Anadolu Topraklarında" tarım elbette daha da büyüyecek, gelişecektir vesselam!

Kalın sağlıcakla...

Hayvansal Gıdaları Daha Sağlıklı Tüketmenin Yolları!

Hayvansal ürünler, insan beslenmesinde önemli bir yere sahiptir. Et, süt, yumurta, balık gibi hayvansal gıdalar, protein, yağ, vitamin ve mineral açısından zengindir. Bu nedenle, sağlıklı bir beslenme için hayvansal gıdaların düzenli olarak tüketilmesi gerekir.

Ancak, hayvansal ürünlerin tüketilmesinde dikkat edilmesi gereken bazı konular vardır. Bu konular, hayvansal ürünlerin güvenliği ve kalitesi ile ilgilidir.

Hayvansal ürünlerin güvenliği, ürünlerin insan sağlığı açısından risk taşımaması anlamına gelir. Hayvansal ürünlerde, bakteri, virüs, parazit gibi patojenler bulunabilir. Bu patojenler, gıda zehirlenmesine, hatta ölüme neden olabilir.

Hayvansal ürünlerin güvenliğini sağlamak için, hayvan yetiştiriciliği, kesim ve işleme aşamalarında gerekli önlemlerin alınması gerekir. Örneğin, hayvanlara aşılama yapılması, kesim öncesi hayvanların sağlıklı olduğundan emin olunması, gıdaların uygun sıcaklıklarda muhafaza edilmesi gibi önlemler, hayvansal ürünlerin güvenliğini artırmaya yardımcı olur.

Hayvansal ürünlerin kalitesi, ürünlerin besin değerini ve lezzetini ifade eder. Hayvansal ürünlerin kalitesi, hayvan yetiştiriciliği, kesim ve işleme aşamalarında kullanılan yöntemlerle doğrudan ilişkilidir.

Hayvansal ürünlerin kalitesini artırmak için, hayvanlara dengeli ve sağlıklı yemler verilmesi, kesim öncesi hayvanların dinlendirilmesi, gıdaların uygun işlemlerden geçirilmesi gibi önlemler alınabilir.

Hayvansal ürünlerde dikkat edilmesi gereken konular şu şekilde sıralanabilir:

Güvenlik: Hayvansal ürünler, bakteri, virüs, parazit gibi patojenler içerebilir. Bu patojenler, gıda zehirlenmesine, hatta ölüme neden olabilir. Bu nedenle, hayvansal ürünlerin tüketilmeden önce iyice pişirildiğinden emin olunmalıdır.

Kalite: Hayvansal ürünlerin besin değeri ve lezzeti, hayvan yetiştiriciliği, kesim ve işleme aşamalarında kullanılan yöntemlerle doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle, hayvansal ürünlerin güvenilir kaynaklardan temin edilmesi önemlidir.

Tazelik: Hayvansal ürünler, taze olduklarında en besleyici ve lezzetli olurlar. Bu nedenle, hayvansal ürünlerin tazeliğini kontrol etmek önemlidir.

Yeterlilik: Hayvansal ürünler, insan beslenmesinde önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle, hayvansal ürünlerin yeterli miktarda tüketilmesi gerekir.

Hayvansal ürünlerin tüketilmesinde dikkat edilmesi gereken bu konulara dikkat ederek, hem sağlıklı hem de lezzetli bir beslenme sağlanabilir.

Devlet Ebed Müddet

Dr. Ali AYAR

Tarım ve Orman Uzmanı

Dört bin yıllık Türk Devleti ulu çınarının çağımızdaki en güçlü kolunun 100. yaşı kutlu olsun.

Değerlerimize sahip çıkmaktan bahsedilirken, sıkı sıkıya irtibatlandırılmış temel değerler olarak, *din ü devlet, mülk ü millet* (din, devlet, vatan, millet) ifadesini görürüz. Günümüzde, en çok tahrip edilmeye çalışılan aidiyet kavramlarımız ise, *millet* ve *dindir*. Bilimsel tanıma göre millet, “*Ortak gelecek kaygıları, hedefleri, amaçları, beklentileri olan ve aynı kültüre aidiyet hissine sahip insanlar*” olarak ifade edilir. Türk Milleti tanımı, bulunduğu geniş coğrafyada aynı tarih bilincine ve kültür aidiyetine sahip, geleceğini birlikte gören herkesi kapsar. Bilssek de hatırlamak faydalıdır.

Millet Kavramı

Millet bağı dağılırsa, diğerleri de büyük ölçüde kendiliğinden dağılır. Tarihi süreçte, millet tanımının içeriği değiştirilerek farklılıklar, kıskırtmalar, mikro aidiyetler oluşturup bu yönde bir takım vaatlerle kırılmalar, bozulmalar oluşturulması milletimizi bölüp parçalamanın bir yolu olmuştur. Son yüzyılda millet ve milliyetçilik kavramlarının ırk üzerinden yap-

ma zorlamaları ve bunun şirin gösterilme çabaları yoğunlaşmıştır. Millet kavramına bir bakalım;

**Tarihsel süreçteki millet kavramı realitesi;* Türk Milleti kavramını ırkçılıkla aynı kefeye koyup, aynı millet ailesinin fertlerini parçalara ayırmaya yönelik, söylemler gittikçe artıyor. Hâlbuki tarihi yazıtlarda ve anıtlarda, Göktürk (Köktürk) alfabesiyle yazılmış metinlerde; *Düşmanın tatlı diline ve vaatlerine kanıp bölünmeyin. Türk beglerim, Budun’um iştin! Birlik olursanız; üstte mavi gök çökmedikçe, alta yağız yer delinmedikçe senin ilini ve töreni kim bozabilir* diye ifade edilmiştir. “Budun” ırk anlamında olmayıp, Arapça olan millet kelimesinin öz Türkçe karşılığıdır. Hiç bir Türk devletinde de millet kavramı ırkçılık olarak uygulanmamıştır. Türk milletinin tarih sahnesine çıktığı dönemden bu güne kadar, gerek yöneticiler ve gerekse halk düzeyinde başka milletlerle yaygın evlilikler yapılmıştır. Bunda bir sakınca görülmemiş ancak, başka milletlerin törelerine, kültürüne bağ-

lanarak kendi değerlerinden uzaklaşılması ve yabancılaşma durumu, milletin bozulması olarak görülmüştür. Günümüze kadar da millet kavramı aşağı yukarı aynı şekilde kalmıştır. Diğer milletlerde de durum pek farklı değildir. Tarih boyunca savaşlar, göçler nedeniyle birbirine karışmış olan insan grupları içerisinde ırka göre millet fiilen mümkün olmamıştır.

** Bilimsel açıdan aynı ırktan millet;* Basit bir deyişle, dünya üzerinde rast gele alacağımız iki insan arasındaki genetik farklılık % 0.1’den düşüktür. Bu küçük farklılık tüm canlılarda da olduğu gibi, insanların yaşadığı coğrafyadan, çevre şartlarının etkisinden kaynaklanan durumdur. Bu farklılıkların dış görünüşte ortaya çıkışı her çevre şartlarında her fert için de aynı değildir. Bilimsel olarak, genetik çevre etkileşimi olarak adlandırılır ve geçmiş ataların hangi coğrafyada yaşamış olabileceği bilgisine ulaştırır. Bu anlamda aynı ırka dayalı bir millet homojenliği de tarih boyunca hiçbir millette gerçekleşmemiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

**İslam dini açısından millet; Kuranı Kerim’de “Ey insanlar! Şüphesiz sizi bir erkek ve dişiden yarattık; Tanışasınız diye sizi kavim (millet, budun) ve kabilelere (boylara) ayırdık”* buyruluyor. Yani insanların aynı dine sahip olsalar da ayrı milletler halinde olması, kendilerine ait, gelenek, görenek, kültürel özelliklere sahip olması ve bunlara sahip çıkması, korumasını ifade eden milliyetçilik dini bakımdan sakıncalı olmayıp, ayette belirtildiği gibi Allah’ın o şekilde yaratma iradesinin bir sonucu olduğu görülüyor. Ayette, aynı genetik yapıdan (bir erkek ve bir dişi) yaratıldığımız ifade ile bu yönden de ayrışmamızın mümkün olamayacağını anlıyoruz.

Görülüyor ki, ırk üzerinden millet tanımı veya “aynı ırktan millet” anlayışının gerçekleşmesi, bilimsel olarak da tarihi gerçeklik olarak da dini yaklaşım bakımından da mümkün değildir.

Türk ve Türkiye İsimlendirmesi

En bilinen hakanlarından biri Alp Er Tunga olan ve Hunların ataları sayılan İskitler gibi Türk grupları M.Ö. 2000 li yıllarda ortaya çıkmıştır. Hem bu dönemde hem de M. Ö. 209 da kurulmuş olan Hun İmparatorlukları döneminde Hazar denizinin güneyinden Anadolu’ya ve kuzeyinden Avrupa ya yayıldıkları birçok tarihi kaynakta anlatılır. Bu döneme ait Çin yazılı kaynaklarında ilk defa Türk ifadesi geçmektedir. Adında Türk olan ilk devlet ise, 6. Yüzyıldaki Göktürk Devleti’dir. Tarihi kayıtlara göre, Malazgirt, Müslüman olduktan sonraki Anadolu’ya ikinci dalga giriş olarak bildirilir. Bu süreçte kurulan devletlerin çoğunun adında Türk ifadesi olmamakla birlikte hâkim kültürün ve birlik şemsiyesinin Türk olması nedeniyle, batıda bu devletler ve Anadolu dâhil olmak üzere bu topraklar için Türk ve Türkiye adı kullanılmıştır.

Türkiye tabiri ilk kez 582 yılında Bizans tarihçileri tarafından Orta Asya için kullanılmış, 900’ lü yıllarda da Peçenekler zamanında Karadeniz’in Kuzeyine de Türkiye denilmiştir. Memlûklü olarak öğrendiğimiz ve döneminde Mısır, Filistin, Suriye bölgesine hâkim olan ve Moğolları ilk yenen devletin tüm kayıtlarında ve resmi yazışmalarında “Türkiye Devleti” ifadesi kullanılmıştır. Binli yıllardan itibaren Anadolu, Avrupa’nın tüm kayıtlarında Türkiye olarak geçmiştir. Yani Türk ve Türkiye isimleri, ilk defa Cumhuriyetle kullanılmış değildir. Milletimizin binlerce yıllık bu birikimi “Türk Milleti” kimliğini oluşturan süreçlerdir.

Milletimiz, bu tarihi süreç içerisinde asimile ve yok edilme konusunda çok sayıda büyük baskılara maruz kalmıştır. Ancak her defasında yeniden toparlanıp güçlenmiştir. Bunca sıkıntılara maruz kalmış olunmasına rağmen, Türk devletleri hiçbir döne-

minde, hâkimiyeti altında olan hiçbir milletin kimliğini bozmamıştır. Avrupada, Balkanlarda, Ortadoğu da, Afrika'da, milletlerin kimliğini korumuş olması Türk Milleti'nin bu hoşgörüsü sayesinde.

Türk ve İslam Kavramları Kaynaşması

Türk ve İslam kavramlarının milletimiz gönlünde ve kültüründe kaynaşma durumunu sembolik anlatımla ifade edecek olursak; Milletimiz, Hz. Ali ve Hz. Hamza gibi kahramanların, millet hafızasındaki destansı kahramanlıkları ile Oğuz Kaan'dan günümüze, Türk Milleti'nin kahramanlarına aynı heyecanla sahip çıkarak, aynı kültürel aidiyette birleştirmiştir. Anadolu'da herhangi bir köye bir yabancı geldiğinde; duyanlar olmuştur; onunla ilgili bilgi almak, tanımak için ilk soru "Türk mü, gâvur mu" olur. Türk ve Müslüman kavramlarının iç içe geçmiş, kaynaşmış olduğunu ifade eden bir söylemdir. Osmanlı döneminde Türk kavramının pek öne çıkartılmamış hatta baskılanmış olduğu hakkında değişik derecelerde eleştirileri duymuşsunuzdur. Bu dönemde Boşnakların Müslüman olmasıyla sadece dinleri değişmiş olmasına rağmen, batının düşmanlıklarını ifade tarzlarının *bunlar Türk oldu* şeklinde olması, kaynaşmanın sadece bizim söylemimizle sınırlı olmadığını bir örneğidir.

Günümüzde de birbirlerine karşı görünen, hatta düşman olduklarını sandığımız Rusya, Çin, Amerika, İngiltere, Avrupa Birliği, İran, İsrail, Arap devletlerin Türk Milletinin menfaatine olan konuları engellemek ya da milletimize zarar vermesi konusunda hızla bir araya gelip, birlik olup karşımıza çıkmalarının verdiği mesajı iyi anlamak gerekir. Batının "medenî" ülkelerinde İslami değerlere saldırılarda Türk elçilikleri, Türk bayrakları, Türk mekânlarının hedef ve muhatap alınarak yapılmakta olması da bunun bir göstergesidir. Arap ülkelerinin umursamaz tavrına bakınca, Filistin'deki İsrail zulmünü durdurma, çözüme, umudunun hatta müdahale beklentisinin bu ülkelerden değil de, Türk Milletinden olabileceği ihtimalini görüp batı ülkelerinin buna karşı tedbirler almakta olmaları da bu algının sonucudur.

Kendimizi Nasıl Tanımlıyoruz

Milli aidiyetlerimize ait kavramların içi boşaltıp saptırılarak kafalar, bilgiler, algıların bulanıklaştırıldığı garip bir sürece sokuluyoruz. İnancı ifade etmek için, adeta hangi gruptan olduğunun belirtilmesi, Müslümanım demekten daha öne geçmeye başlamış durumdadır. Millet aidiyeti olarak da *Türk Milleti*, *Türkümlü* diyemeyip "mozaik" in içindeki hangi küçük çakıl taşı olduğumuzu ifade etmek noktasına doğru hızla gidiyoruz maalesef.

Ailedeki fertlerin isimlerinin farklı olması onların farklı ailelerden olduğu anlamına gelmeyeceği gibi, binlerce yıldır yaşadığımız coğrafyada hep beraber oluşturduğumuz değerlere sahip çıkan, aidiyet duyan, geleceğini, kaderini birlikte gören herkes Türk Milleti ailesinin şerefli bir ferdidir ve Türk'tür. Dünyada "Türkler olmasaydı tarih diye bir şey olmazdı" denilirken, farklı aidiyetler oluşturmaya çalışanların perde arkasındaymış gibi görünen bölücü amaçları artık açıkça da söylenir hale gelmiştir.

Birbirleriyle alakası olmayan insan gruplarının devlet ve millet olma şuuruna erişme bakımından en eskisinin geçmişi 400 yılı bulmazken, 4000 yıldır Millet ve Devlet olma birikimine ve şuuruna sahip olan Türk Milleti üzerinde bütün bu oyunları oynayabilecek ortamı buluyor olmaları üzücüdür. Düşmekte olduğumuz gafletin de bir göstergesidir.

Çare Birlik Olmakta

Cumhurbaşkanlığı'mızın forsun da da görüldüğü gibi, devletin sonsuz katar sürmesini ve tarih boyunca kurulan her Türk Devletinin kendinden öncekinin devamı demek olan "*Devlet Ebed Müddet*" ifadesinin gereği, tarih sahnesinde varlığımızı sürdürmemizin en büyük teminatı; binlerce yıllık birikimle oluşan Türk Milleti kimliğine sahip çıkmaktır. Oluşturulmaya çalışılan ayrışma ve parçalanma tuzağına düşmemektir. Türk Milleti kimliğinin kuşatıcı ve koruyucu şemsiyesi altında asırlardır birlik içinde bulunmak, her toplum için var olabilmenin tek yolu olmuştur. Bundan sonra da böyle olacaktır. Yanlışlar varsa hep beraber düzeltereçiz, eksikler görüyorsak hep beraber tamamlayacağız. Birliğimize sahip çıkıp güçlü devlet ve güçlü millet olacağız.

Gözümüzün önünde çok güzel laf ve vaatlerle bölünüp parçalanmış onca millet ve devlet varken, gaflete düşer, birlik olmazsak; **üstte mavi gök de çöker, alta yağız yer de delinir**, düşmanlarımız için küçük ve kolay lokmalar oluruz.

Allah, Milletimizi ve Devletimizi daim eylesin.

Ruh Halinizi Beslemenin Yolu Mutfaktan Geçer!

Yemek, sadece hayatta kalmak için gerekli bir ihtiyaç değil, aynı zamanda ruh halimizi de etkileyen önemli bir faktördür. Yediğimiz gıdalar, beynimizin işleyişini ve duygularımızı düzenlemede rol oynayan hormonları ve kimyasalları etkiler. Bu nedenle, sağlıklı bir ruh hali için dengeli ve besleyici bir beslenme düzeni önemlidir.

Ruh sağlığını olumlu yönde etkileyen bazı besinler şunlardır:

Meyve ve sebzeler: Meyve ve sebzeler, vitamin, mineral ve antioksidanlar açısından zengindir. Bu besinler, bağışıklık sistemini güçlendirmeye, iltihabı azaltmaya ve stresi azaltmaya yardımcı olur.

Tam tahıllar: Tam tahıllar, lif, vitamin ve mineraller açısından zengindir. Bu besinler, kan şekerini dengelemeye, tokluk hissini artırmaya ve ruh halini iyileştirmeye yardımcı olur.

Baklagiller: Baklagiller, protein, lif, vitamin ve mineraller açısından zengindir. Bu besinler, kalp sağlığını iyileştirmeye, kan şekerini dengelemeye ve ruh halini iyileştirmeye yardımcı olur.

Yağlı tohumlar ve kuruyemişler: Yağlı tohumlar ve kuruyemişler, sağlıklı yağlar, protein, lif, vitamin ve mineraller açısından zengindir. Bu besinler, kalp sağlığını iyileştirmeye,

iltihabı azaltmaya ve ruh halini iyileştirmeye yardımcı olur.

Omega-3 yağ asitleri: Omega-3 yağ asitleri, balık, ceviz, avokado ve keten tohumu gibi gıdalarda bulunur. Bu yağ asitleri, depresyon ve anksiyete gibi ruh sağlığı sorunlarını önlemeye yardımcı olabilir.

Ruh Sağlığını Olumsuz Yönde Etkileyen Besinler

Ruh sağlığını olumsuz yönde etkileyen bazı besinler şunlardır:

İşlenmiş gıdalar: İşlenmiş gıdalar, şeker, yağ ve tuz açısından yüksektir. Bu besinler, kan şekerini dengesizleştirebilir, iltihabı artırabilir ve ruh halini kötüleştirebilir.

Hızlı yiyecekler: Hızlı yiyecekler, işlenmiş gıdalara benzer şekilde, şeker, yağ ve tuz açısından yüksektir. Bu besinler, kan şekerini dengesizleştirebilir, iltihabı artırabilir ve ruh halini kötüleştirebilir.

Alkol ve kafein: Alkol ve kafein, sinir sistemini uyararak ruh halini olumsuz etkileyebilir.

Sağlıklı Bir Ruh Hali İçin Beslenme Önerileri

Sağlıklı bir ruh hali için aşağıdaki beslenme önerilerine uyabilirsiniz:

Bol meyve ve sebze tüketin.

Tam tahılları tercih edin.

Baklagilleri düzenli olarak tüketin.

Yağlı tohumlar ve kuruyemişlerden faydalanın.

Haftada en az 2 kez balık yiyin.

İşlenmiş gıdalardan, hızlı yemeklerden, alkol ve kafeinden kaçının.

Sonuç olarak, yediklerimiz ruh halimizi önemli ölçüde etkileyebilir. Sağlıklı bir ruh hali için dengeli ve besleyici bir beslenme düzeni oluşturmak önemlidir.

İsrailin Yaptıkları ve Boykot

Dr. Öğr. Üyesi Hakan KEÇECİ
Bingöl Üniversitesi Veteriner Fakültesi
İç Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanı

Dünya da herkes gibi bizler de zor günlerden geçiyoruz. Özellikle dünyayı saran pandemi sonrası yaşam koşullarında bir rahatlama bir düzelmeye beklerken maalesef çok daha kötü şeyler oldu. Önce Ukrayna –Rusya çatışması, ardından da Filistin- İsrail sorunu bizleri hayli üzdü. Özellikle İsrail’in Hamas’ı bahane ederek yaptığı katliamlar dayanılır gibi değil.

Çocuk, kadın, ihtiyar gözetmeden her gün acımasızca yaptığı bombardımanlarla resmen ölüm yağdırıyor. Bunları gördükçe hakikaten içimiz parçalanıyor. Maalesef tüm yaşananlara öfkelenip, kınamaktan başka da bir şey yapamıyoruz. Bu kanı durdurmak için her gün sokağa çıkıp eylem yapmanın dışında, özellikle Amerikan ve İsrail menşeli malları boykot ederek de katkı sağlayabiliriz. Bunun da etkili olacağına inanıyorum.

Fakat biz neyi, nasıl boykot edeceğiz, bu konuda nasıl bir yol izlenmeli? Özellikle tarımsal alanda neler yapabiliriz? Bir bakalım bu konuya.

Öncelikle bu ülkeyi tanımak ve bazı bilinmesi gereken bilgileri şöyle bir özetleyelim.

Türkiye İhracatçılar Meclisi’nin “İSRAİL” raporu ile Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Arge Şubesi’nin 2019 yılı “İSRAİL ÜLKE RAPORU” incelendiğinde; İsrail’in

nüfusu yaklaşık olarak, 8.800.000 (2018), yüzölçümü: 20.325 (km²), başkenti Tel Aviv şehridir. Konuşulan dil genellikle İbranice ve Arapça iken, din ise %74,3 yahudi, %17,8 müslüman, %1,19 hıristiyan, %1,6 dürzi olarak geçmektedir. Etnik yapısı da %74,4 yahudi, %21 arap, %4,9 diğer milletlerden oluşmaktadır. Başlıca öne çıkan şehirleri ise Berşava, Kudüs, Haifa, Aşkelon olup, para birimi ise Şekel (NIS)’dir.

Ülkenin güneyi büyük ölçüde Necef çölünden ibaret olduğundan su kaynakları sınırlı düzeydedir ve topraklarının sadece %23,8’i tarıma elverişlidir. Ormanlık alan sadece %7,1’dir. İsrail’in yıllık büyüme hızı %1,46 civarındadır ve nüfusun %92,6’sı şehirde yaşamaktadır. Ülkenin 30,4’i genç nüfustan oluşur. İşsizlik oranı 2019 yılı verilerine göre %3,8’dir. Sektörel bazda toplam iş istihdamı ise: tarım %1,1 sanayi %17,3 ve hizmet sektörü %81,6 şeklindedir. İsrail ekonomisi en çok; elmas işlemciliği, bilişim, sa-

vunma sanayi, ilaç, sağlık turizmi ile din turizmine dayanır.

Başlıca ihracat gerçekleştirdiği ülkeler kategorisinde; Türkiye 8. Sırada yer almakta ve 2018’de: 1.912.438.000 \$ iken 2019’da: 1.699.628.000 \$ olarak gerçekleşmiştir. Bunu yanı sıra; Başlıca İthalat gerçekleştirdiği ülkeler kategorisinde; ABD ve Çin’den sonra Türkiye 3. sıradadır. 2018’de: 6.212.430.000 \$ iken 2019’da: 5.514.606.000 \$ olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye’den İsrail’e Satılan Başlıca Ürünler: Otomobil, İnşaat demiri, Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere kaplama metallere), İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar, yüzme kıyafetleri hariç kadın ve kız çocukları için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb. çimento, plastikten sofralar, mutfak, ev, sağlık veya tuvalet eşyası, diğer plastik eşyalar, mobilyalar ve bunların aksam ve

parçaları ile demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profil gibi inşaat malzemelerinden oluşan 2018'de: 3.894.506.000 \$ iken 2019'da: 4.355.860.000 \$ düzeyindedir.

Bunun yanı sıra İsrail'in 2019 yılı verilerine göre tarım ürünleri bazında meyve sebze mamulleri ihracatı 295,6 milyon dolar iken, meyve sebze mamulleri ithalatı ise 701,6 milyon dolardır.

Bu alanda Türkiye'ye yaptığı tarım ürünleri ihracatı 2018'de 9.756.000\$-2019'da 5.146.000 dolara gerilemiştir. Fakat Türkiye'den aldığı meyve sebze ürünleri 2018'de 27.527.000 \$-2019'da 25.803.000 dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Başlıca bizden aldıkları ürünler; başta portakal ve greyfurt suyu ile diğer turuncgil suları, taze üzüm şarapları veya fermantasyonu alkol ilavesi ile önlenmiş veya durdurulmuş üzüm şırası, sert çekirdekli meyveler ile diğer meyveler, kurutulmuş pek çok sebze ve sebze karışımıla-

rı, zeytinler, mantarlar, domatesler ve pişirilmemiş veya buharda ya da suda kaynatılarak pişirilmiş, dondurulmuş diğer sebzeler gelmektedir.

Şimdi bu hususta medyaya şöyle bir baktığımızda, Türkiye'nin İsrail'le yaptığı tarımsal ihracatın çok büyük olmadığı görülmektedir. Dünya Gazetesinde 2018 de yayınlanan bir yazıda;

“Türkiye'nin İsrail'e yaptığı ihracatın 3,4 milyar dolar, ithalatın da 1,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiği belirtilmiştir. İki ülke arasındaki genel dış ticaret hacmi ise yaklaşık yıllık 5 milyar dolar civarındadır. Türkiye'nin bütün ülkelere toplam ihracatına baktığında İsrail'e yapılan ihracat % 2,2 düzeyindedir. Bu alanda İsrail'e en çok sigara, su, domates, sakız, yumuşak şeker, gofret, buğday unu, bazı ekmek çeşitleri, ayçiçeği tohumu ile yağı, çikolata ve kakao içeren gıdalarla kabuksuz fındık ihraç edildiği görülürken, İsrail'den ithal edilen

ürünler bazında da; Türkiye'ye sebze tohumları, hurma, bazı turuncgil suları, meyan balı ve özü, fruktoz, çeşni ve lezzet verici karışımlar, kabuksuz badem, hazır hayvan yemleri gibi tarımsal ürünler satıldığı bildirilmiştir.”

O halde bizim onlara sattığımız mal aldığımızdan fazla. Ayrıca onlardan aldığımız tarım ürünleri de çok kısıtlı gibi görünüyor. Bu ürünler daha çok zirai ilaç veya bazı hayvan yemlerinden başka bir şey değil. Ayrıca yukarıda sayılanlar ürünler çoğunlukla toptan alınıp –satılan mallardan oluşuyor. Bireysel olarak boykot yapılacak malzeme fazla görülüyor. O zaman yapılacak boykotun etkisi daha çok ithalat veya ihracat yapan firmalara düşüyor. Fakat bizler de elimiz boş durmayalım, mümkünse yerli firmalarımızı ve onların ürettiği ürünlerini alarak yapılan genel boykota desteğimizi verelim ve bu şekilde tepkimizi gösterelim. Bir an önce akan kanın durması dileklerle.

“Cefakâr ve Fedakâr Çiftçilerimiz”

Assiye YILDIRIM
Tarım Yazarı

Cumhuriyetimizin yüzüncü yılındayız, kutlu olsun... Sadece kutlamak yetmez, anlamak, geliştirmek ve güçlü bir şekilde bizden sonrakilere teslim etmek durumundayız, bu vatan nesilden nesile taşınması gereken kutlu bir emanettir.

Tarihte eşine az rastlanır destansı bir kurtuluş mücadelesinin ardından başlayan varoluş mücadelesi de bir o kadar zorlu ve takdire şayandır. Yıllarca süren savaşların maddi manevi yıpratdığı milletimizin, geleceğe- Güçlü Türkiye idealine ulaşmak için elinde sadece her türlü zorluk-yokluk karşısında sınanmış, inancı ve umudu vardı. Atatürk kurtuluşun da kuruluşun da zeminini hep bu inanç ve umut üzerine inşa etmiştir. Tarımı milli ekonominin temeli olarak görmüş, çiftçiyi güçlendirmeden, hak ettiği maddi manevi değeri vermeden, topraktan üretime, planlama yapma-

dan bu hedefe ulaşmamızın mümkün olmayacağına daha kuruluşta işaret etmiştir!

Bu bakış açısından çok uzaklaştığımızın en önemli göstergelerinden biri “**köylü milletin efendisidir**” sözünün yerini “**cefakâr ve fedakâr çiftçilerimiz**” sözüne bırakmasıdır! Bu iki söz tarıma ve bilhassa aile işletmelerine “verdiğimiz değer” sayfalarca yazılacak, uzun uzun anlatılacak kısa özetidir!

Tarımın milli bir mesele olduğunu, gündelik siyasetten arı olması gerektiğini söylüyoruz. Gözden kaçırdığımız bir meseleyi emeklilere bir sefere

mahsus verilecek 5000TL ikramiye sayesinde fark ettim!

Tarıma dair söz söyleyenler yıllardır “**cefakâr ve fedakâr çiftçilerimiz**” diye söze başlar!

Bir hakkı teslim etmek istiyorum, yıllardır tarıma dair istikrarlı ve en gerçekçi taşınan sözdür bu, adeta tarım politikamızın **düsturu!!!**

Siyaset üstü diyebiliriz, yıllardır iktidarı muhalefeti özenle sahiplenir ve asla dilinden düşürmez “**cefakâr ve fedakâr çiftçilerimiz**”

Sözün gerçek anlamını yitirmesi için yıllardır harcanan çaba ve

gösterilen istikrar da takdire şayandır!!!

Seçim kampanyalarının anahtar sözcüğüdür...

Kutlama da müjde de **“cevakâr ve fedakâr çiftçilerimiz”** diye başlar!

Çiftçi de kimselere bırakmaz kader gibi taşır ve nesilden nesile aktarır, **“cevakâr ve fedakâr çiftçilerimiz”**

Çiftçilik zor zanaattır, mesleğin doğasında cefa da feda da vardır! Me-sai mefhumu yoktur, gecesi gündüzü belli olmaz, tatili “emekliliği” yoktur, her koşulda çalışır-üretir...

Tarımda çalışan nüfusun yaşlanması temel sorunlardan biri, gençler tarımı tercih etmiyor! Hal böyleyken tüm zorluklara rağmen emeklilik hakkı kazanmışken çalışmaya üretmeye devam eden çiftçilerimizi, Cumhuriyetimizin Yüzüncü Yılına özel emeklilere bir sefere mahsus verilen 5000 lira ikramiyenin kapsamı dışında tutmak sadece çiftçilerimize değil sektörün kendisine büyük bir haksızlıktır. Üstelik mevcut ekonomik şartları dikkate aldığımızda bir market arabasını dolduramayacak bu parayı dahi vermemek yine **“cevakâr**

ve fedakâr çiftçilerimiz” sözünün hakkını teslim etmektir!

İklim değişikliği, savaş, artan gıda fiyatları, düzensiz göç gibi küresel sorunlar tarımsal üretimi daha da hayati bir noktaya taşıyor. Bilhassa aile işletmelerinin korunması- desteklenmesi bu kadar stratejik bir hale gelmişken, bütün zorluklara rağmen, çalışan-üreten çiftçilerimizi küstürmeye hakkınız yok!

Fedakârlık etme sırası yönetenlerde, bir cefa çekilecekse bunu sadece çiftçinin omzuna yüklemek kabul edilemez!

Sürdürülebilir Tarım İçin Sıvı Organik Gübre!

Ankara Büyükşehir Belediyesi iştiraki olan Belplas, sürdürülebilir ve verimli tarım için sıvı organik gübre üretimine başladı.

Belplas AR-GE Müdürü Özgün Kırdar, Anadolu İzlenimleri Medya'ya yaptığı açıklamada, "Ankara Büyükşehir Belediyesi iştiraki olarak kâr amacı gütmeyen üretim ve hizmet sunan Belplas A.Ş. 1989 yılında Karayolları kapsamında iş yapmak amacıyla kurulmuştur. 2019 yılına kadar 4

kalem ürün ve hizmet sunan Belplas, yeni seçilen yönetimle beraber Ar-Ge ekibinin kurulmasıyla 2019 yılından günümüze toplam ürün ve hizmetlerini 20 kaleme kadar çıkarmıştır. Belplas, organik, organomineral ve mikrobiyal gübreler sınıfında topraktan ve yapraktan kullanıma uygun,

hatta taban gübresi muadili olarak da kullanılacak (Pro-10) 5 farklı formülasyonda (Organik, Pro-5, Pro-7, Pro-10 ve Profamik

Land) sıvı bitkisel gübre üretimini gerçekleştirerek yeni üretim kalemlerine eklemiştir.”dedi.

‘Sürdürülebilir, verimli ve bilinçli tarıma önem verilmeli ve bu kapsamda yenilikçi, doğru gübre uygulamaları yapılmalıdır’

Ankara'nın da içinde bulunduğu İç Anadolu bölgesinde, eskiden kalan alışkanlıklardan kaynaklı olarak katı ve kimyasal gübreler tarımsal alanda yaygın olarak kullanıldığını belirten Kırdar, “Bu konuda yapılan çalışmalarındaki sonuçlar, hem de çiftçilerin yıllar içerisinde aldığı ürün kalitesi ve rekoltesindeki düşüşler, toprağın sağlığını gün geçtikçe kaybettiğini göstermektedir. Toprağımızın sağlığını korumak için sürdürülebilir, verimli ve bilinçli tarıma önem verilmeli ve bu kapsamda yenilikçi, doğru gübre uygulamaları yapılmalıdır. Bu konuda atılacak ilk adımlardan biriye, katı kimyasal gübrelerin yerine sıvı organik gübrelerin kullanımının artırılmasıdır.

‘Organik gübre zararlı kimyasalların toprağa ve su kaynaklarına sızmasını engeller’

Organik gübreler toprak yapısını ve verimliliğini artırır, kimyasal gübrelerin aksine toprak sağlığını destekler ve bitkiler için gerekli olan yararlı mikroorganizmaların büyümesini sağlar. Aynı zamanda organik gübreler doğal döngüyü korur, zararlı kimyasalların toprağa ve su kaynaklarına sızmasını engeller.

Sıvı gübre, bitkilerin ihtiyaç duyduğu besin elementlerini toprağa veya yaprağa sıvı formda veren bir gübre türüdür. Katı gübrelerle karşılaştırıldığında, sıvı gübrelerin toprakla etkileşimi daha hızlıdır ve bitkiler için birçok avantaja sahiptir. Sıvı gübreler, bitkilerin kök bölgesine damlama yoluyla veya yapraklara püskürtme yöntemiyle uygulandığı için, bitkiler tarafından daha kolay emilir ve hızlı bir şekilde etkileşime girer. Bu nedenle, sıvı gübre kullanımı bitkilerin verimini artırırken, aynı zamanda

uygulama zamanı yağmur yağmasına bağlı olmadığından kullanımı daha esnekler.” İfadesini kullandı.

‘Sıvı gübreler, katı gübrelerden çok daha hızlı ve etkili sonuç verir’

Yapraktan uygulanabilen sıvı gübreler, kuraklık, su baskını, besin elementi eksikliği ve diğer kısa vadeli stres sorunlarını çözme konusunda oldukça etkili olduğunun altını çizen Kırdar, “ Bitkiler, yapraktan alınan besin elementlerini çok daha hızlı ve etkili bir şekilde kullanırlar. Örneğin, kireç oranı yüksek topraklarda bitkiler için kritik olan demir elementi uygun bir şekilde kullanılamaz veya asidik topraklarda fosfor, bitkilerin faydalanamadığı bir formda bulunur. Bu gibi durumlarda, kökle-

rin işlevinin azalması nedeniyle sıvı gübreler, katı gübrelerden çok daha hızlı ve etkili sonuç verir.

Katı gübrelerde bulunan besin elementlerinin büyük bir bölümü uygulama sonrası uçarak ve yıkanarak kaybolurken, sıvı gübrelerde bu elementler direkt bitki tarafından emilmesi nedeniyle kayıplar çok düşük orandadır. Bu da toplamda kullanılması gereken gübre miktarı konusunda sıvı gübreleri çok daha avantajlı bir konuma getirmektedir. Ek olarak, katı azotlu gübre kullanımı sonucu kaybolan azot, havaya N₂O (Nitröz oksit) gazı olarak karışarak küresel ısınmaya en çok neden olan gazların başında gelmektedir. Küresel ısınmanın sebep olduğu iklim değişiklikleri nedeniyle de birçok bölgede yağışlar olmadığı için kuraklık yaşanmakta, ya da ani ve aşırı yağışlardan sel felaketleri olmaktadır bu da tarımsal faaliyetlere zarar vermektedir.

Belplas, bu avantajları nedeniyle sıvı organik gübrelerin üretimini yapmayı tercih etmiş ve bu konuda üreticilerimizi bilgilendirmeyi de görev ve sorumluluğu olarak kabul etmiştir. Ayrıca, kamuya bağlı, kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olmasından kaynaklı olarak da gübre üretim ve satış

maliyetlerini en düşük oranda tutmuştur. Böylelikle, artan maliyetler nedeniyle üretim yapmakta zorlanan çiftçilerimize neredeyse bir hayat suyu olacak şekilde gübreleri kullanıma sunmuştur. "dedi.

(Belplas Organik Sıvı Gübre kullanılan yerle kullanılmayan yer farkı)

Sıvı gübre kullanılan ve kullanılmayan tarla arasındaki fark açık bir şekilde görülmekte. Sıvı gübre kullanılan tarlada ki bitkiler kullanılmayan tarlada ki bitkilere göre daha uzun,

daha kalın ve daha sağlıklı görünüyor. Bu görsel açıkça sıvı gübrenin, bitkilerin büyümesini ve gelişimini desteklediğini gösteriyor.

**ANADOLU TOPRAĞINI
ÇOK İYİ TANIYORUZ**

Organik madde içeriği
yüksek, verim artırıcı doğal
gübreler ile toprağa ve
geleceğe hayat
katıyoruz!

SIVI GÜBRE

BelPLAS
T.C. ANKARA İL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Pro-FAM
ORGANİK GÜBRE
PRO-10+ME
PRO-5 COMBI
PRO-7

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

T.C. HAZINE VE
MALİYE BAKANLIĞI

Bitkisel Ürün Sigortalarında 2024 Yılı Üretim Sezonu Açıldı!

2024 yılı üretim sezonu için, Bitkisel Ürün Sigortası, Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası (KBKVS) başvuruları, **1 Kasım** tarihinden itibaren yetkili sigorta şirketlerinin acenteleri aracılığıyla yapılabiliyor. Ürünlerin ilk ve son poliçe kabul tarihlerini, TARSİM Mobil uygulamamız ve tarsim.gov.tr üzerinden takip ederek tarım sigortanızı kolaylıkla yaptırabilirsiniz.

TARSİM[®]

tarımın sigortasıyız

tarsim.gov.tr

Alo TARSİM 172

f /Tarsim

✕ /tarim_sigortasi

@ /tarim_sigortasi

in /Tarsim

▶ /Tarsim

Kırsal Turizm Tarıma Yeni Bir Soluk!

Haber: Feyzanur Kaya

Kırsal turizm, kent sakinlerinin kırsal kesimlerde geçirdikleri tatilleri kapsayan bir turizm türüdür. Kırsal turizm, turistlere kırsal yaşamın doğal güzelliklerini, geleneksel kültürünü ve yerel ürünlerini deneyimleme fırsatı sunar. Tarım ise, bitki ve hayvan yetiştiriciliği ile ilgili faaliyetlerin tümüdür.

Kırsal turizm ve tarım, birbirini tamamlayan iki kavramdır. Kırsal turizm, kırsal alanlarda tarımsal faaliyetlerin sürdürülmesini teşvik eder. Tarım ise, kırsal turizmin gelişmesine temel oluşturur.

Kırsal Turizmin Tarıma Etkileri

Kırsal turizm, tarımsal işletmelerin gelirlerini artırmaya yardımcı olur. Turistler, kırsal alanlarda konaklama, yeme-içme, alışveriş ve eğlence gibi faaliyetlerde bulunurlar. Bu faaliyetler, tarımsal işletmelere önemli bir gelir kaynağı sağlar.

Kırsal turizm, tarımsal işletmelerin çeşitlendirilmesine katkıda bulunur. Turistler, kırsal alanlarda tarımsal faaliyetleri yakından gözlemlemek ve deneyimlemek isterler. Bu durum, tarımsal işletmelerin yeni faaliyetler geliştirmesine teşvik eder.

Kırsal turizm, tarımsal ürünlerin tanıtımına ve pazarlanmasına yardımcı olur. Turistler, kırsal alanlarda yerel ürünleri tatma ve satın alma fırsatı bulurlar. Bu durum, yerel ürünlerin tanıtımına ve pazarlanmasına katkıda bulunur.

Tarımın Kırsal Turizmi Etkileri

Tarım, kırsal turizmin gelişmesine temel oluşturur. Kırsal alanlarda doğal güzellikler, geleneksel kültür ve yerel ürünler, tarımsal faaliyetlerin bir sonucudur. Bu nedenle, tarım faaliyetlerinin sürdürülmesi, kırsal turizmin gelişmesi için gereklidir.

Tarım, kırsal turizmin sürdürülebilirliğine katkıda bulunur. Kırsal turizm, doğal kaynakların korunmasına ve sürdürülebilir kullanımına dayanır. Tarım faaliyetlerinin sürdürülmesi, doğal kaynakların korunmasına

ve sürdürülebilir kullanımına katkıda bulunur.

Tarım, kırsal turizmin istihdam yaratmasına katkıda bulunur. Kırsal turizm, tarımsal işletmelerde istihdam yaratarak kırsal kesimde yaşayanların gelir düzeyini artırır.

Kırsal Turizmin ve Tarımın Etkileşimi

Kırsal turizm ve tarım, birbirini tamamlayan iki kavramdır. Bu iki kavram arasındaki etkileşim, kırsal alanların kalkınmasında önemli rol oynar.

Kırsal turizm ve tarım arasındaki etkileşimi artırmanın yolları şunlardır:

* Kırsal turizm işletmelerini, tarımsal faaliyetleriyle bütünleştirmek

* Kırsal turizm faaliyetlerini, tarımsal ürünleri tanıtmak ve pazarlamak için kullanmak

* Kırsal turizm ve tarım konusunda eğitim ve farkındalık çalışmaları yapmak

Kırsal turizm ve tarım arasındaki etkileşimi artırarak, kırsal alanların kalkınmasına ve sürdürülebilirliğine katkıda bulunabiliriz.

Kırsal Turizmi ve Tarımı Geliştirmek İçin Öneriler

Kırsal turizm ve tarım arasındaki etkileşimi artırmak için aşağıdaki öneriler yapılabilir:

Kırsal turizm işletmelerine yönelik destekler sağlanmalıdır. Bu destekler, işletmelerin altyapılarını geliştirmelerini, yeni faaliyetler geliştirmelerini ve tarımsal ürünlerle bütünleşmelerini teşvik edebilir.

Kırsal turizmi ve tarımı konu alan eğitim ve farkındalık çalışmaları yapılmalıdır. Bu çalışmalar, kırsal turizm ve tarımın önemini ve karşılıklı etkileşimini anlatarak, bu alanlarda faaliyet gösterenlerin bilinçlendirilmesini sağlayabilir.

Kırsal turizm ve tarım konusunda kamu-özel sektör işbirliği geliştirilmelidir. Bu işbirliği, kırsal turizm ve tarım alanlarında ortak projeler gelişt-

tirilmesini ve yürütülmesini sağlayabilir.

Bu önerilerin hayata geçirilmesi, kırsal turizm ve tarımın gelişmesine ve kırsal alanların kalkınmasına katkıda bulunabilir.

Türkiye’de Kırsal Turizm Yapılabiliyor mu?

Türkiye, doğal güzellikleri, tarihi zenginlikleri ve kültürel çeşitliliği ile önemli bir turizm potansiyeline sahip bir ülkedir. Bu potansiyeli değerlendirmek için kırsal turizm, önemli bir fırsat sunmaktadır. Kırsal turizm, doğal ve kültürel değerlerin korunması ve yaşatılması amacıyla, kırsal alanlarda yürütülen turizm faaliyetlerini kapsayan bir turizm türüdür.

Türkiye’de kırsal turizmin potansiyeli, çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur. Bu araştırmalara göre, Türkiye’de kırsal turizmin geliştirilmesi için önemli fırsatlar bulunmaktadır. Türkiye, zengin bir doğal mirasa sahiptir. Ülkenin farklı bölgelerinde, farklı iklim ve coğrafi koşullara sahip kırsal alanlar bulunmaktadır. Bu alanlar, doğa yürüyüşü, kampçılık, dağcılık, balık tutma, avcılık gibi çeşitli doğa sporları ve rekreasyon faaliyetleri için uygundur.

Kırsal turizm, kırsal kalkınmaya da önemli katkılar sağlayabilir. Kırsal turizm faaliyetleri, kırsal alanlarda istihdam yaratarak, gelirleri artırarak ve sosyal yaşamı canlandırarak kırsal kalkınmaya katkıda bulunabilir.

Türkiye’de kırsal turizmin geliştirilmesi için çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar kapsamında, kırsal turizm potansiyeli olan alanlar belirlenmekte, altyapı ve üstyapı yatırımları yapılmakta, kırsal turizm işletmeleri desteklenmektedir.

Ancak, Türkiye’de kırsal turizmin önünde bazı engeller de bulunmaktadır. Bu engeller arasında şunlar sayılabilir:

* Kırsal alanlarda altyapı ve üstyapı eksiklikleri

* Kırsal alanlarda nitelikli insan kaynağı eksikliği

* Kırsal turizm işletmeleri arasında koordinasyon eksikliği

* Kırsal turizmin tanıtımı ve pazarlanması konusundaki yetersizlikler

Kırsal alanlarda altyapı ve üstyapı yatırımları artırılırsa ve kırsal alanlarda nitelikli insan kaynağı yetiştirilirse Türkiye bu anlamda oldukça gelişir ve turizmin skalası genişler.

Türkiye’de Kırsal Kalkınma Faaliyetleri

Mehmet TAŞAN

Ziraat Yüksek Mühendisi / Tarımsal Kalkınma Vakfı (TAK-VA) Genel Başkanı

Kırsal alanda yaşayan insanların sosyal ve ekonomik düzeyini ve hayat kalitesini artırma faaliyetlerine Kırsal Kalkınma diyoruz. Genelde Kırsal alandaki temel ekonomik faaliyetler tarım etrafında şekillendiğinden, kırsal hayatı şekillendiren ana sektör tarımdır. Kırsalda tarımsal faaliyetlerle birlikte geleneksel el sanatları, kırsal turizm, arıcılık, su ürünleri, gibi faaliyetler de ele alınması gereken konulardır. Dolayısıyla kırsal kalkınma bölgesel ve yerel kalkınmanın ana unsurudur.

Kırsal Kalkınma Projelerinin büyük bir kısmı hibe, bir kısmı da kredi şeklinde ulusal ve uluslararası kaynaklarla desteklenmektedir. Kırsal kalkınmaya yönelik verilen destekler çok fazla sayıda Kurum veya Kuruluş tarafından, birçok farklı başlık altında yürütülmektedir.

Kırsal Kalkınma Faaliyetleri Yürüten Kuruluşlar:

1) Tarım Reformu Genel Müdürlüğü:

Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı Mülga Teşkilatlanma ve Destek-

leme Genel Müdürlüğü (TEDGEM) tarafından 2005 Yılında 16 İlde pilot olarak başlatılan Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Projesi ve 2006 Yılında 65 ilde başlatılan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) ile başlangıçta tarımsal sanayiye yönelik işleme, depolama ve paketleme tesisleri ile basınçlı sulama sistemlerine %50-75 oranında hibe desteği verilmiştir. Daha sonraki yıllarda iki proje birleştirilerek 81 ilde uygulamaya konulmuştur.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 2011 Yılında yeniden yapılanmasıyla Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğünün (TEDGEM) kapatılmasıyla Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne devredilen Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) kapsamında Kırsal Kalkınma Projelerine hibe desteği uygulaması devam etmektedir. Bugüne kadar yapılan yatırımlarda 16.596 projeye hibe desteği sağlanmış, bu projelere toplamda 4.79 milyar TL hibe desteği sağlanmış, 10,38 Milyar TL tutarında yatırım faaliyete geçerek 119.783 kişilik istihdama katkı

sağlanmıştır. Ayrıca 298.539 tarımsal makine ekipman alımı için 2,03 Milyar TL hibe desteği verilmiştir. Toplam Kırsal Kalkınma Desteği 6,82 Milyar TL’dir.

Bunun yanında Kırsalda Uzman Eller Projesi kapsamında; 2020-2023 yılları arasında 2.124 projeye 358,4 Milyon TL hibe desteği verilmiş ve 435 Milyon TL tutarında yatırım faaliyete geçmiştir.

2) Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu:

2007 Yılında kurulan Kurumun temel görevi, Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynakları da kapsayacak şekilde, kırsal kalkınma programlarının uygulanmasına yönelik faaliyetleri gerçekleştirmektir. TKDK tarafından destek sağlanan hayvancılık işletmelerinin ve işleme tesislerinin tamamında AB standartlarında üretim yapılmakta olup, yatırımların tüm süreçlerinde söz konusu AB standartlarının varlığı kontrol edilmekte ve izlenmektedir. Kurum, 29 Ağustos 2011 tarihinde IPARD Programını uygulamak üzere

Avrupa Komisyonu tarafından akredite edilmiştir.

IPARD destekleri, Hayvancılık, İşleme ve Pazarlama, Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi, Tarım-Çevre ve Organik Tarım ana başlığında, 16 farklı konuda 42 ilde yatırımcılar tarafından hazırlanan projelerin TKDK tarafından onaylanmasını müteakip, yatırım öncesi ve sonrasında gerçekleştirilen düzenli kontroller sonucunda hibe şeklinde ile verilmektedir.

2011 yılından itibaren IPARD-I ve II Programı kapsamında; Toplam yatırım tutarı 3,5 milyar Avro olan 25.207 proje yatırıma dönüşmüştür. Bu yatırımlara yaklaşık 1,8 milyar Avro hibe desteği verilmiş, 94.300 istihdam sağlanmasına katkıda bulunmuştur. IPARD-3 Programı 81 ilimize yaygınlaştırılmaktadır.

3) Hayvancılık Genel Müdürlüğü:

Damızlık Düve Alım Desteği Projesi: Program 2017 yılında Bakanlığımızca yetiştirici bölgesi olarak belirlenen illerde ve mera, iklim yapısı, yetiştirici kültürü uygun diğer illerde uygulanmakta iken 2019 yılında 81 ilimizi kapsayacak şekilde genişletil-

miştir. Program kapsamında; 2018-2021 döneminde 372 üreticinin 5.915 baş gebe düve alımı ve 794 baş dişi dana alımına toplam 22,9 Milyon TL destek ödemesi yapılmıştır.

4) Orman Genel Müdürlüğü:

Murat Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi (IFAD-OGM): IFAD desteği ile Elazığ, Bingöl ve Muş İllerinin Murat Nehri havzasında kalan bölümünde uygulanan proje 30 Haziran 2022 tarihinde tamamlanmıştır. 2013 yılından bugüne kadar 160 milyon TL IFAD Kredi Finansmanı, 42 milyon TL Devlet Katkısı olmak üzere toplamda 202 milyon TL harcama yapılmıştır. Proje bedellerinin %80'i vatan-daşa hibe olarak verilmiş, kalan %20'lik kısım ise faydalanıcılar tarafından karşılanmıştır.

Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi (JICA-OGM): Toplam bütçesi 6,2 milyar Japon yeni olan proje 2012-2021 döneminde Artvin, Bayburt, Erzurum illerinde uygulanmıştır. Proje 2021 Aralık ayı itibarıyla tamamlanmıştır.

ORKÖY Projesi: Orman köylülerine ve onların kurdukları Tarımsal

Kalkınma Kooperatiflerine verilen kredinin %20'si hibe, geri kalan %80'i ise faizsiz olarak verilmektedir. 2003-2023 döneminde, 266 bin aileye reel olarak 14,5 Milyar TL ORKÖY desteği sağlanmıştır. Toplam nüfusu 7 milyondan fazla yaklaşık 23 bin orman köyü kapsamındaki (köy, mahalle) yerleşim yerinde, önemli bir kısmı hibe olmak üzere, yaklaşık 11 bin aileye ve orman köylerinde kurulmuş Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerine destek verilmektedir. Destek kapsamında; süt sığırcılığı, koyunculuk, arıcılık, tıbbi ve aromatik bitki üretimi, seracılık, mantar yetiştiriciliği, güneş enerjisiyle su ısıtma sistemleri, güneş enerjisinden elektrik üretimi sistemleri, orman köylüsü ev kadınlarına mikro kredi halinde verilen destekler, mantolama, kat kalorifer sistemi, köy evleri elektrik iç tesisatı gibi sosyal destekler sağlanmaktadır. 2001 - 2022 yılları arasında; 293 Kooperatif projesine 1 Milyar 100 milyon lira ORKÖY desteği sağlanmıştır.

5) Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Diğer Destekleri:

Düşük Faizli Tarımsal Krediler: Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası

A.Ş. (TCZB) ve Tarım Kredi Kooperatifleri (TKK) aracılığıyla kullanılan düşük faizli kredilerdir. Banka tarafından tarım kredilerine uygulanmakta olan cari faiz oranlarından, kredi konuları itibari ile Kararda belirtilen oranlarda indirim yapılmak ve kredi üst limitleri aşılmamak suretiyle 28 farklı konuda tarım kredisi kullanılmaktadır. Sıfır faizli kredi uygulaması ile Hayvancılık sektöründe 2010-2022 döneminde 2,2 Milyon üreticiye toplam 66,9 Milyar TL faizsiz kredi kullanılmıştır.

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Desteği (EYDB): Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunmak üzere başvuru yapan; 608 serbest tarım danışmanları ile ziraat odası ve üretici örgütleri tarafından 1.018 tarım danışmanı ile 61.458 tarımsal işletmeye hizmet sunulmuş ve her bir tarım danışmanı için 52.000 TL Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Desteklemesi (TYDD) ödemesi yapılmıştır.

6) Ticaret Bakanlığı:

Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES): Öncelikli olarak kuruluş, işleyiş ve denetimleri Ticaret Bakanlığınca gerçekleştirilen, ortaklarının çoğunluğunu kadınların oluşturduğu ve kadın emeğini değerlendirme amacı güden kooperatifler başvurabilmektedir. Kooperatiflerin Makine ve/veya ekipman ile ilgili mal alımlarına, demirbaş eşya niteliğindeki yatırım malı alımlarına, ürünlerin tanıtımı ve pazarlanmasına ilişkin fuar katılımlarına, nitelikli personel istihdamlarına destek verilmektedir.

7) Aile Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı:

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Destekleri: 3294 Sayılı Kanun kapsamında ihtiyaç sahibi vatandaşlara yapılan aile yardımı, barınma yardımı gibi ayni ve nakdi yardımların yanı sıra Gelir Getirici Proje Destekleri de uygulanmaktadır. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıflarının kendi kaynakları ile geri ödemeli olarak proje destekleri verilebilmektedir.

8) Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği Bakanlığı:

Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES): KÖYDES Projesi, 2005 yılında kırsalda yaşayan vatandaşlarımızın içme suyu ve yol ihtiyaçlarını gidermek amacıyla başlatılmıştır. Sonraki yıllarda küçük ölçekli sulama (2010 yılı itibariyle) ve atık su hizmetleri de (2011 yılı itibariyle) projeye dahil edilerek hizmet alanı genişletilmiştir.

Katı Atık Programı Projesi (KAP): Büyükşehir belediyeleri ile belediyelerin/birliklerin en uygun ve ekonomik şekilde atık yönetimi yatırımlarını yapmaları Çevre, Şehircilik Bakanlığı ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından desteklenmektedir.

9) Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı:

KOSGEB: Girişimcilik Destekleri, KOBİ Finansman Destekleri, İŞGEM/TEKMER Destekleri, Mikro ve Küçük İşletmelere Hızlı Destek Programı, Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetleri gibi destekler dolaylı olarak kırsal kalkınmaya katkı sağlamaktadır.

Kalkınma Ajansları: Ülkemiz çapında 26 düzey 2 bölgesinde faaliyet gösteren 26 kalkınma ajansı, yörelerinde ekonomik ve sosyal gelişmişlik farklılıklarının en aza indirilmesi ve bölgelerinin küresel düzeyde rekabet güçlerinin artırılması amacıyla faaliyetler gerçekleştirmektedirler. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programını (SOGEP) yürütmektedirler. Kalkınma Ajansları vasıtası ile tarım ve kırsal kalkınma alanına giren destekler de sunmaktadırlar.

Bölgesel Kalkınma İdareleri: Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Doğu Anadolu Projesi (DAP), Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) ve Konya Ovası Projesi (KOP) BKİ Başkanlıkları toplamda 43 ili kapsayan sorumluluk alanlarında faaliyet göstermektedir.

10) Yerel Yönetimler:

Büyükşehir Belediyelerinin Tarım ve Kırsal Kalkınma Destekleri: Tarım arazilerinin ve suyun verimli kullanılması konusunda yapılan ça-

lışmalarla çiftçilerin desteklenmesi, Üreticinin maliyetlerini düşürecek katkılarda bulunularak çiftçilerin ve kooperatiflerin desteklenmesi, çiftçilere yönelik eğitim programları düzenlenmesi ve istihdam alanlarının oluşturulması, Ürünlerin katma değerini artırıcı, turizmi geliştirici girişimlerde bulunulması (tıbbi ve sanayi bitkilerinin teşviki, paketleme, pazarlama ve tanıtım gibi), taşıma, nakliye destekleri, kurslar düzenlenmesi, Süs bitkileri, dış mekân bitkileri vb. üretiminin yaptırılarak belediye tarafından satın alınması, bu sayede şehir estetiğinde kullanılan ürünlerin ilk elden hak edilen fiyata alınması, belediyelerin kırsal kalkınma alanında yaptıkları çalışmalarıdır.

SONUÇ:

Ülkemizde değişik Bakanlıklar ve kurumlar tarafından yürütülen Kırsal Kalkınma ile ilgili benzer projelerin Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu gibi kurumsal yapısı güçlü bir kurum tarafından tek elden yürütülmesi projelerin etkinliğini artıracaktır.

Bölgelerin öncelikleri dikkate alınarak, Proje ve Makine Ekipman desteklemelerinde daha çok çiftçinin yararlanabilmesi için kooperatiflere ve çiftçi örgütlerine öncelik verilmelidir. Böylece atıl kapasite ve israf önlenmiş olacaktır.

Makine ekipman desteği uygulamalarında fiyat dalgalanmalarına sebep olmayacak tedbirler alınmalıdır.

Proje uygulamalarının daha başarılı olabilmesi için, Projelerde danışmanlık yapacak kişi ve kuruluşlar akredite edilip, destek veren Kuruluşların Web sayfasında ilan edilmelidir.

Havza bazında üretim planı ile önceliklerin belirlenip desteklerin bu kapsamda verilmesi gerekir. Sulama imkanı dikkate alınarak bitki deseni seçilmeli ve destekler ona göre yönlendirilmelidir.

Köylerden şehirlere hızlı bir şekilde devam eden göçün tersine çevrilererek gençlerin kırsalda tarımsal üretimde tutacak yatırımlar yapılmalıdır.

Kış Aylarının Vazgeçilmezi Turunçgiller!

Turunçgiller, Rutaceae familyasına ait, genellikle sıcak iklimlerde yetişen meyvelerdir. Bu aile içerisinde portakal, limon, mandalina, greyluft, bergamot, turunç, kamkat, nar gibi meyveler bulunmaktadır. Turunçgiller, lezzetli olmalarının yanı sıra sağlık açısından da oldukça faydalıdır.

Turunçgillerin İçerdiği Besinler

Turunçgiller, vitamin, mineral ve lif bakımından zengindir. Bu meyvelerin en önemli besin bileşeni C vitamini-dir. Portakal, limon ve mandalina gibi turunçgillerin 100 gramında ortalama 50 miligram C vitamini bulunur. Bu da günlük C vitamini ihtiyacının %100'ünü karşılamaktadır. C vitamini, bağışıklık sistemini güçlendirmeye, hücre yenilenmesini desteklemeye ve antioksidan özelliklere sahiptir.

Turunçgiller, ayrıca A vitamini, B vitaminleri, potasyum, folik asit ve lif açısından da zengindir. A vitamini, göz sağlığını korumaya, B vitaminleri, enerji üretimine ve sinir sisteminin sağlıklı çalışmasına, potasyum, kan basıncını düzenlemeye, folik asit, hamilelikte bebeğin gelişimine ve lif, sindirim sisteminin sağlıklı çalışmasına yardımcı olur.

Turunçgillerin Sağlık Faydaları

Turunçgillerin sağlık açısından faydaları oldukça fazladır. Bu faydalardan bazıları şunlardır:

Bağışıklık sistemini güçlendirir. Turunçgiller, C vitamini bakımından zengindir. C vitamini, bağışıklık sis-

temini güçlendirmeye yardımcı olur. Bu sayede hastalıklara yakalanma riskini azaltır.

Hücre yenilenmesini destekler. Turunçgiller, C vitamini, A vitamini ve folik asit bakımından zengindir. Bu besin bileşenleri, hücre yenilenmesini desteklemeye yardımcı olur.

Antioksidan özelliklere sahiptir. Turunçgiller, C vitamini, flavonoidler ve karotenoidler gibi antioksidanlar içerir. Bu antioksidanlar, hücreleri serbest radikallerin neden olduğu hasarlardan korumaya yardımcı olur.

Kalp sağlığını korur. Turunçgiller, lif, potasyum ve C vitamini bakımından zengindir. Bu besin bileşenleri, kalp sağlığını korumaya yardımcı olur. Lif, kan kolesterol seviyelerini düşürmeye yardımcı olur. Potasyum, kan basıncını düzenlemeye yardımcı olur. C vitamini, kan damarlarını güçlendirmeye yardımcı olur.

Kanser riskini azaltabilir. Turunçgiller, C vitamini, flavonoidler ve karotenoidler gibi antioksidanlar içerir. Bu antioksidanlar, kanser riskini azaltmaya yardımcı olabilir.

Sindirim sisteminin sağlıklı çalışmasını sağlar. Turunçgiller, lif bakımından zengindir. Lif, sindirim sisteminin sağlıklı çalışmasına yardımcı olur.

Cilt sağlığını korur. Turunçgiller, C vitamini bakımından zengindir. C vitamini, cilt sağlığını korumaya yardımcı olur.

Turunçgillerin Tüketimi

Turunçgiller, taze olarak tüketilebildiği gibi, meyve suyu, marmelat, reçel, tatlı, içecek gibi çeşitli ürünlerde de kullanılabilir. Turunçgilleri taze olarak tüketmek, besin değerlerini en iyi şekilde korumak için en iyi yoldur. Turunçgiller, günlük beslenmenin bir parçası olarak tüketilmelidir.

Sonuç olarak, turunçgiller, lezzetli olmalarının yanı sıra sağlık açısından da oldukça faydalı meyvelerdir. Turunçgiller, düzenli olarak tüketilerek bağışıklık sistemini güçlendirmek, hücre yenilenmesini desteklemek, antioksidan faydalarından yararlanmak, kalp sağlığını korumak, kanser riskini azaltmak, sindirim sisteminin sağlıklı çalışmasını sağlamak ve cilt sağlığını korumak gibi birçok fayda sağlanabilir.

Gıda İnavasyonu ve Geleceğin Yemek Trendleri

Gıda, insan yaşamının temel ihtiyaçlarından biridir. Günümüzde, nüfusun artması, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik gibi faktörler, gıda sektöründe yenilikçi çözümlerin geliştirilmesini zorunlu hale getirmektedir. Gıda inovasyonu, gıda üretim, işleme, paketlenme ve dağıtım süreçlerini daha verimli, sürdürülebilir ve sağlıklı hale getirmeyi amaçlayan bir alandır.

Gıda inovasyonu, geleceğin yemek trendlerini şekillendiren önemli bir faktördür. Bu trendler, tüketicilerin değişen beklentilerini ve ihtiyaçlarını yansıtmaktadır.

Gelecekte, gıda sektöründe aşağıdaki trendlerin öne çıkması beklenmektedir:

Sürdürülebilirlik: Tüketiciler, gıdaların çevresel etkilerine daha fazla dikkat etmektedir. Bu nedenle, sürdürülebilir gıda üretimi ve tüketimi, gelecekte daha da önem kazanacaktır. Sürdürülebilir gıda üretimi, su ve enerji kullanımını azaltan, atık miktarını düşüren ve iklim değişikliğine katkıda bulunmayan üretim yöntem-

lerini ifade eder. Sürdürülebilir gıda tüketimi ise, yerel ve mevsimlik gıdaların tercih edilmesini, gıda israfının önlenmesini ve atık gıdaların değerlendirilmesini kapsar.

Alternatif proteinler: Küresel nüfusun artması ve iklim değişikliği gibi faktörler, hayvansal protein kay-

naklarının yetersiz kalmasına neden olabilir. Bu nedenle, alternatif protein kaynaklarına olan talep artmaktadır. Alternatif protein kaynakları, bitkisel proteinler.

Kişiselleştirilmiş beslenme: Tüketiciler, bireysel ihtiyaçlarına ve tercihlerine uygun beslenmek istemektedir. Bu nedenle, kişiselleştirilmiş beslenme, gelecekte daha da önem kazanacaktır. Kişiselleştirilmiş beslenme, tüketicilerin genetik yapısı, yaşam tarzı ve sağlık ihtiyaçları gibi faktörleri göz önünde bulundurarak geliştirilen beslenme programlarını ifade eder.

Akıllı gıda: Akıllı gıda, sensörler ve yazılımlar kullanarak ürünlerin tazeliğini, kalitesini ve güvenliğini takip eden gıdalardır. Akıllı gıda, gıda israfını önlemeye ve gıda güvenliğini artırmaya yardımcı olabilir.

Sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik: Sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik, gıda deneyimini daha zengin ve ilgi çekici hale getirme potansiyeline sahiptir. Bu teknolojiler, tüketicilerin farklı kültürlerin yemeklerini deneyimlemesine, yemek pişirmeyi

öğrenmesine ve yeni gıda ürünleri keşfetmesine yardımcı olabilir.

Gıda inovasyonu, geleceğin gıda endüstrisini şekillendirecek önemli bir trenddir. Bu trendler, tüketicilerin değişen beklentilerini ve ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olacak ve gıda sektörünün daha sürdürülebilir, sağlıklı ve güvenli hale gelmesini sağlayacaktır.

Türkiye'de Gıda İnovasyonu

Türkiye'de de gıda inovasyonu konusunda önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Bu gelişmeler, kamu kurumları, üniversiteler ve özel sektör tarafından desteklenmektedir.

Türkiye'de gıda inovasyonu alanında yapılan çalışmalar arasında şunlar yer almaktadır:

Sürdürülebilir gıda üretimi: Türkiye'de, sürdürülebilir gıda üretimine yönelik birçok proje yürütülmektedir. Bu projeler, sulama sistemlerinin geliştirilmesi, atık gıdaların değerlendirilmesi ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı gibi konuları kapsamaktadır.

Kişiselleştirilmiş beslenme: Türkiye'de, kişiselleştirilmiş beslenme

meye yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar, tüketicilerin genetik yapısı, yaşam tarzı ve sağlık ihtiyaçları gibi faktörleri göz önünde bulundurarak beslenme programları geliştirilmesini kapsamaktadır.

Akıllı gıda: Türkiye'de, akıllı gıda konusunda araştırmalar ve çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar, gıda ürünlerinin tazeliğini, kalitesini ve güvenliğini takip etmek için sensörler ve yazılımların geliştirilmesini kapsamaktadır.

Türkiye'de gıda inovasyonu alanında yapılan çalışmalar, geleceğin gıda endüstrisinde Türkiye'nin lider bir konuma gelmesini sağlayabilir.

Gıda inovasyonu, geleceğin gıda endüstrisini şekillendirecek önemli bir trenddir. Bu trendler, tüketicilerin değişen beklentilerini ve ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olacak ve gıda sektörünün daha sürdürülebilir, sağlıklı ve güvenli hale gelmesini sağlayacaktır. Türkiye'de de gıda inovasyonu alanında önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Bu gelişmeler, Türkiye'nin geleceğin gıda endüstrisinde lider bir konuma gelmesini sağlayabilir.

Yenilenebilir Enerji Tarım Sektörünü Dönüştürüyor!

Tarım sektörü, dünya ekonomisinin ve toplumunun temelini oluşturur. Gıda, tekstil, ilaç ve diğer birçok önemli ürüne ev sahipliği yapmaktadır. Ancak, tarım sektörü aynı zamanda önemli bir enerji tüketicisidir. Tarımsal üretimde kullanılan enerji, fosil yakıtlardan, elektrikten ve biyokütleden gelmektedir.

Fosil yakıtlar, tarım sektörünün en büyük enerji kaynağıdır. Traktörler, sulama ekipmanları, seralar ve diğer tarımsal makineler, fosil yakıtlarla çalışır. Fosil yakıtların kullanımı, sera gazı emisyonlarına ve iklim değişikliğine katkıda bulunur.

Elektrik, tarım sektöründe kullanılan ikinci büyük enerji kaynağıdır. Seralar, depolama tesisleri ve diğer tarımsal yapılar, elektrikle aydınlatılır ve çalıştırılır. Elektrik üretiminde kullanılan fosil yakıtlar, yine sera gazı emisyonlarına neden olur.

Biyokütle, tarım sektöründe kullanılan üçüncü büyük enerji kaynağıdır. Hayvansal atık, bitkisel atık ve odun, biyokütle enerjisi üretiminde kullanılır. Biyokütle enerjisi, fosil yakıtlara göre daha az sera gazı emisyonu üretir.

Yenilenebilir enerjinin tarım sektörü için faydaları

Yenilenebilir enerji kaynakları, tarım sektörünün enerji ihtiyacını karşılamak için giderek daha fazla kullanılmaktadır. Yenilenebilir enerjinin tarım sektörü için birçok faydası vardır:

Sera gazı emisyonlarını azaltır. Yenilenebilir enerji kaynakları, fosil yakıtlara göre daha az sera gazı emisyonu üretir. Bu, iklim değişikliğiyle mücadeleye yardımcı olur.

Enerji maliyetlerini düşürür. Yenilenebilir enerji kaynakları, fosil yakıtlara göre daha ucuz hale gelmektedir. Bu, tarımsal işletmelerin enerji

maliyetlerini düşürmeye yardımcı olur.

Enerji güvenliğini artırır. Yenilenebilir enerji kaynakları, fosil yakıtlara bağımlılığı azaltmaya yardımcı olur. Bu, enerji güvenliğini artırır.

Tarım sektöründe yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı

Tarım sektöründe yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, çeşitli şekillerde gerçekleştirilebilir.

Güneş enerjisi: Güneş enerjisi, tarım sektöründe en yaygın kullanılan yenilenebilir enerji kaynağıdır. Güneş panelleri, seralarda aydınlatma ve ısıtma için, tarımsal işletmelerde elektrik üretimi için ve sulama ekipmanlarında kullanılabilir.

Jeotermal enerji: Jeotermal enerji, yeraltındaki sıcak su ve buhar kaynaklarından elde edilir. Jeotermal enerji, seralarda ısıtma ve sulama için, tarımsal işletmelerde elektrik üretimi için ve hayvan barınaklarında iklimlendirme için kullanılabilir.

Biyokütle enerjisi: Biyokütle enerjisi, bitkisel atık, hayvansal atık ve odundan elde edilir. Biyokütle enerjisi, seralarda ısıtma ve sulama için, tarımsal işletmelerde elektrik üretimi için ve hayvan barınaklarında ısıtma için kullanılabilir.

Rüzgar enerjisi: Rüzgar enerjisi, rüzgarın kinetik enerjisinden elde edilir. Rüzgar türbinleri, tarımsal işletmelerde elektrik üretimi için kullanılabilir.

Türkiye'de yenilenebilir enerji ve tarım sektörü

Türkiye, yenilenebilir enerji kaynakları açısından zengin bir ülkedir. Ülkemizde, güneş, jeotermal, biyokütle ve rüzgar enerjisi potansiyeli yüksektir.

Türkiye'de tarım sektörü, yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanmaya başlamıştır. Ülkemizde, güneş enerjisi, jeotermal enerji ve biyokütle enerjisi ile tarımsal üretimde kullanılan enerjinin bir kısmı karşılanmaktadır.

Türkiye'de, yenilenebilir enerji kaynaklarının tarım sektöründe kullanımının artırılması için çeşitli ç-

alışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar kapsamında, yenilenebilir enerji teknolojileri geliştirilmekte, yenilenebilir enerji yatırımları teşvik edilmekte ve tarım işletmeleri yenilenebilir enerji kullanımı konusunda bilgilendirilmektedir.

Yenilenebilir enerji kaynakları, tarım sektörünün enerji ihtiyacını

karşılama için giderek daha önemli hale gelmektedir. Yenilenebilir enerjinin tarım sektörü için birçok faydası vardır. Yenilenebilir enerjinin tarım sektöründe kullanımının artırılması, iklim değişikliğiyle mücadelede, enerji maliyetlerini düşürmeye ve enerji güvenliğini artırmaya yardımcı olacaktır.

**SUYUNU
İSRAF
ETME**

**HAYATI
KORU**

www.anadoluiizlenimleri.com

